FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra ruského jazyka

Pedagogická fakulta
Západočeské univerzity v Plzni
Veleslavínova 42
301 00 Plzeň
tel. 377 63 6171

Protokol o hodnocení
Bakalářské práce

Práce: bakalářská

Posudek: oponenta

Práci hodnotil(a): Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.

Práci předložil(a): Iuliia Rybolovleva

Název práce: Překlady básní Vladimíra Vysockého do češtiny

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo podat přehled o překladech básní Vladimira Vysockého do češtiny, tyto překlady analyzovat, a to s „reflexí specifik českého jazyka a kulturního kontextu", a také představit závěry nové odborné literatury pojednávající o umělci. Tento cíl nebyl splněn. Vlastní jádro práce věnující se překladům textů Vysockého do češtiny je velmi krátké a stručné, skutečná vlastní analýza překladů provedena není a publikační tituly, které autorka připomíná, nejsou ve většině nové, ale naopak poměrně staré. Otázka specifik českého jazyka a českého kulturního kontextu v překladech Vysockého není řešena vůbec.

OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.)

Téma práce bylo středně náročné. Tvorbě Vladimira Vysockého byl věnován dostatek pozornosti v ruském, světovém i českém kontextu. Vlastnímu užšímu tématu je v práci vyhrazeno minimum prostoru. Autorka se zpočátku soustředí na teorii překladu a vysvětlení uměleckých prostředků, ale nijak je nevztahuje k samotné tvorbě Vysockého. Literární termíny jsou podány prostřednictvím zjednodušujících „bublin", přičemž není jasné, kdo je vytvořil. Následuje podkapitola 1.3 o rýmech bez vysvětlení, zda se tedy dále výklady budou týkat poetiky Vysockého díla. Autorka ale nijak neřeší například to, jak se českým překladatelům daří přeložit právě rýmy. Autorka se nevyrovnává s otázkou, zda existuje rozdíl mezi Vysockého básnickou tvorbou a písňovými texty. Podle zadání práce by měla analyzovat

překlady básní, tak tomu ale není, volně se střídají označení text, báseň, písňový text. Kapitolu 2. Periodizace tvorby považuji za nadbytečnou a odklánějící se od tématu překladů.

Jako překladatelé Vysockého tvorby jsou podrobněji uvedeni J. Moravcová a V. Dvořák, další, J. Nohavica, J. Dědeček, P. Kovařík, J. Vondrák jen ve výčtu. Vysockého přezpívali a přeložili i jiní hudebníci, například Radůza. Celkový přehled toho, kdo jaké texty přeložil, uveden není. Komparace jednotlivých překladatelských přístupů chybí.

Autorka z překladatelského hlediska rozebírá jedinou báseň, respektive písňový text (str. 34) ve srovnání dvou překladů. Komentuje hlavně dodržení smyslu textu, odhaluje některé významové posuny. Nijak ale neanalyzuje a nedokládá překladatelské postupy, kvalitu překladu figur a tropů, rýmů atd. Často je uvedeno pouze, jakou variantu překladatelé zvolili, ale úvahy o tom, co je k tomu vedlo, nakolik jsou přesní a kreativní (např. „миллион меняют по рублю", s. 38), nenajdeme. Můžeme spekulovat nad tím, zda byl Vysocký „sovětský básník" (str. 8). Závěr práce představuje shrnutí obsahu práce, ale ne řádné závěry.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava, grafická úprava, přehlednost, jazykový projev a citační norma jsou adekvátní. Text je vystavěn logicky. Bakalářská práce se opírá o menší počet zdrojů, většinou staršího data vydání (60.-90. léta 20. století). To by samo o sobě nevadilo, kdyby autorka neavizovala právě představení nejnovějších zdrojů. Některé novější studie uvedeny jsou, ale autorka z nich nové informace vybírá velmi omezeně a celkově se sekundární literaturou pracuje jen zběžně. Práce působí dojmem, že autorka neměla klíčové tituly vůbec v ruce. V seznamu literatury dokonce není ani jeden titul primární literatury (VYSOCKIJ, Vladimir a DVOŘÁK, Milan, ed. *Nepiju sám.* Překlad Milan Dvořák. Vyd. v Dokořán 2. Praha: Dokořán, 2007. 83 s. Mocca; sv. 16. ISBN 978-80-7363-168-0.; VYSOCKIJ, Vladimir. *Pravda a lež: písňové texty.* Překlad Milan Dvořák. 1. vyd. Praha: Votobia, 1997. 265 s. ISBN 80-7220-020-8). Práce H. Filipové (vdaná Ulbrechtová), která se Vysockým zabývá, je zmíněna v textu, nikoli v seznamu literatury, další články vůbec. Chybí knihy ULBRECHTOVÁ, Helena. *Vladimir Vysockij: Puť ot barda k poetu: (stanovlenije i razvitije poetičeskoj sistemy V.S. Vysockogo).* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 199 s. ISBN 80-210-2908-0. a HEJKO, Mykola a HAVLÍKOVÁ, Jana. *Asteroid 2374: život a smrt Vladimíra Vysockého.* Vyd. 1. Praha: World Circle Foundation, 1999. 179 s. Nevyjasněná úmrtí speciál. ISBN 80-902731-1-4.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Vzhledem k závažným, nedostatkům – minimum výkladů k vlastnímu tématu a zběžnost těchto výkladů, absence širší a hlubší analýzy a komparace, omezená práce se zdroji – hodnotím práci jako nevyhovující. Nevyčerpává ani zadané téma, ani kreativní potenciál své autorky.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Jaké výbory z Vysockého tvorby tedy vyšly v češtině, kdy a kdo je konkrétně sestavil a přeložil, kolik textů z jakých období obsahují?
2) Jakými prostředky, zejména lexikálními, se překladatelům textu „Я не люблю" podařilo vyjádřit naléhavost a expresivitu výpovědi?
3) Nakolik volný je překlad písně „Парус" od Radůzy? Jaké překladatelské postupy použila? https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/raduza/plachta-26755

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

nevyhověla

V Plzni 4.6.2024 Podpis